

villanyárammal való ellátását.⁸⁷ Tóth következetesen visszautasította Papnak a Zsidó Tanács nevében megtett minden egyes felszólamlását a túlzásfoltosság csökkentésére vagy hevenyészett kórházi szolgáltatás létesítésére a különféle zsidó közösségi épületekben.⁸⁸

Pap, akárcsak a Tanács többi tagja, erősen asszimilálódott zsidó volt, aki ellenforradalmi érdemeket szerzett az első világháború után.⁸⁹ A jelek szerint rosszul ítélte meg a zsidóellenes kampány realitásait. Az újonnan kinevezett főispánhoz, Magyary-Kossa Aladárhoz intézett patetikus hangvétellű levelében (1944. május 12.) kérte, hogy alkalmazzanak különleges elbánást a szegedi zsidókkal szemben. Hangsúlyozta, hogy magyar anyanyelvűek, jó hazafiak, nem galíciai zsidók, akik jelentősen hozzájárulnak a tudomány, a kultúra és a gazdasági fejlődéshez.⁹⁰

Baky és Endre június 10-én tett előre bejelentett látogatást a gettóban. Ugyanezen a napon találkozott a „zsidótlanító” parancsnokság Szegeden az V. és VI. csendőrkerület vezető polgári, rendőri, csendőri és katonai vezetőivel, hogy kiértékeljék a IV. zónában végrehajtott összegyűjtést, bevagonírozást és deportálást. Szemleútjáról visszatérve Endre rendkívüli elégedettségét nyilvánította a helyi hatóságoknak.

A városi gettón kívül – még mielőtt a vármegye valamennyi zsidóját a téglagyárba vonták volna össze – volt Szegednek még két ideiglenes gettóközpontja. Egy darabig a Bácskából, Délvidékről begyűjtött 2000 zsidót a Pick-szalámigyár disznóhizlaldájában, a rókusi városrészen, a Feketeföldek út 58. sz. alatt helyezték el.⁹¹ A főként a Délvidékről áthozott 4600 zsidót pedig június 16. és 20. között a Szegedi Atlétikai Klub futballpályájára vonták össze, egyrészt a pályán felállított 1345 sátorba, másrészt a lelátókra és az öltözőkbe.⁹²

Mint minden más gettóban, sok zsidó és kitért folyamodott mentesítésért a zsidóellenes intézkedések hatálya alól. Kérvényeiket kezdetben Tóth és Kemenes bírálták el – és általában elutasították. Többen különleges nyomást gyakoroltak három világhírű egyetemi professzor – Purjesz Béla, Rusznyák István és Riesz István – mentesítése ügyében. Több megyei és városi tisztségviselő próbált közbenjárni az érdekükben, valamint a helyi egyetem vezetésének és tanári karának sok tagja.⁹³ Mentésüket Mester Miklós vallás- és közoktatásügyi minisztériumi államtitkár is javasolta, aki számos, zsidók által benyújtott mentesítési kérvényt támogatott (lásd a 25. fejezetet). A három professzornak és családtagjaiknak megengedték, hogy lakásaikban maradjanak ügyük elbírálásáig. Többhetes bürokratikus huzavona után azonban Purjeszt és Rusznyákat elvitték a bevagonírozási központba, és június 28-án deportálták. Szerencsére a Strasshofba irányított vonatra kerültek, és megérkezésük után hamarosan visszaküldték őket. Riesz bujkált, és Budapesten túlélte a háborút.⁹⁴ A